„Magyar nyelv! Sarjadsz és egy vagy velünk / és forró, mint forrongó szellemünk!”

www.nyugatijelen.com

NYUGATI JELEN

Polgári napilap

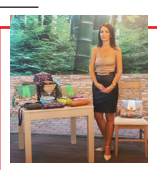
Megjelenik Arad, Fehér, Hunyad, Krassó-Szörény és Temes megyében

4,00 lej
Előfizetőknek **kedvezményesen**

XXXV. évfolyam, 9326. szám • 8+8 oldal
Péntek–vasárnap, 2023. szeptember 29. – október 1.

Brâncuşi első kiállítása szülőházájában több mint ötven év után 2.

A hulladék különös élete, avagy papírból táska 4.

Jótékonysági koncert a Temesvári Máltai Szeretetszolgálat javára 5.

Egy fontos könyv reneszánsza

Arad – „Magam tetőtől talpig benne vagyok”, mondta Tóth Mária tegnapelőtt, szerda estefelé a Jelen Házban, az Aradi Magyar Napok részeként megtartott bemutatón *A futár halála* című, 1979-ben megjelent, most újra kiadott könyvének kapcsán.

Aligha vitás, hogy egy szerző jelentős részben *magát írja meg* gyermek-, ifjú- vagy felnőttkorát idéző novellájában, regényében – az igazán autentikus élmény az általa átélt, elfogadott, igaznak elismert. Ettől lesz egy írás hiteles, akkor is, ha a dolgok nem pontosan a leírtak szerint estek meg. De megeshettek volna.

A már 91. évében járó írónő – a *nő* csupán a nemét, semmi mást nem érzékeltet, a jó írót a gyengétől nem a neme különbözteti meg –, szóval a pár éve Bukarestből haza, az aradi szülői házba visszaköltözött Tóth Mária elárulta: azóta rendületlenül dolgozik, s össze is gyűlt egy novelláskötetre való írása.

Ezen kötet lenne a 33., az eddig megjelent 32-őt követően.

Most azonban még *A futár halála* újrakiadásánál tartunk, amely (az aradi származású, sőt magát határozottan aradinak valló) Böszörményi Zoltán József Attila- és Magyarország Babérkoszorúja díjas író-költő, a Magyar PEN Club elnökének (hadd ne mondjuk el több más, az aradiak által ismert funkcióját) közreműködése nélkül bizonyára nem jelent volna meg újra.

Ha B. Z.-t nem ragadja meg a majd’ 45 éve, a „kommunista korszakban” megjelent regény, bizonyára nem áll ki teljes mellszélességgel a Magyar PEN Club égisze alatt, a Petőfi Kulturális Ügynökség támogatásával megjelent mű újrakiadása mellett.

A szerda esti bemutatón egyébként Böszörményi Zoltán tanulmánynak beillő ismertetőben beszélt a regényről, az est folyamán pedig az aradi magyar kulturális életben már jól ismert nevű Fekete Réka (mellesleg az írónő unokahúga – az alma nem esett messze a fájától) olvasott fel két részletet.

Alulírott számára a legemlékezetesebb azonban Tóth Máriának a regényről és hőseiről tett, nagyon őszintének, emberinek tűnt vallomása volt. Miközben hallgattam, az járt az eszemben: egy kilencvenedik évét maghaladó alkotónak immár aligha van gátja, oka, érdeke a valamikori valóság kozmetikázására.

Amikor Tóth Mária a regény hőseinek „eredeti – nyilván sok hasonló karakterből összeállított – figuráiról” beszélt (Botár Irént, Anyácskát például Köblös Elekné Kajlik Karolináról, az egykori – az 1930-as években járunk – Román Kommunista Párt tragikus sorsú elnökének feleségéről mintázta meg). Árnyaltan, nagy érzékenységgel, írói tehetséggel, nem engedve az akkori idők egysíkú megközelítése követelményeinek.

Böszörményi Zoltán, Tóth Mária, Fekete Réka

Mint már oly sokszor, ezen a estén is Miscovici Tibor (hegedű) és Miltaller Lajos (gitár) szolgáltatta a nagyszerű zenei aláfestést

Néhányan (nem a tinédzserkorúak) magukkal hozták az 1979-es kiadás eredeti példányát, dedikált (vagy nem) változatban. De majd’ valamennyien az új (újraszerkesztett, lehetőleg dedikált) kiadás példányát is hazavitték.

Aradi kötődése, élményei, gyermekkora kapcsán Tóth Mária beszélt még *A cukor íze* című kötetéről is. (Édesapja, akit alulírottnak megadatott ismernie, évtizedekig a régi aradi cukorgyár alkalmazottja volt.) Manapság, immár pár évtizede, az új cukorgyár sem létezik Aradon.

Így múlik el a világ dicsősége.

Az írás azonban remélhetőleg megmarad.

„*A futár halála* hitelesen eleveníti meg az értelmiségi középnemzedék vívódásait, értékítéletét, szellemi tárházát, ugyanakkor kritikus szemmel vizsgálja a kommunisták, az egykori illegalitás harcosainak mítoszát, drámai erővel, dogmáktól mentesen fogalmazza meg a minduntalan változó világ örök igazságait. A regény realista ábrázolása egy régiónak jótéteményeivel és hibáival egyetemben kiemelkedő, magas művészi értékű írói teljesítmény” – mondta a regényről többek között Böszörményi Zoltán, tanulmánya végén megjegyezve: „Tóth Mária regényének többszöri elolvasása minden alkalommal végtelen örömet szerzett.”

Reméljük, önnek is, kedves Olvasó!

JÁMBOR GYULA

Ma: *Népszámlálás, demográfiai tendenciák*

Merre tart az ország és Arad megye magyarsága

A 2022-ben lebonyolított romániai népszámlálás eredményeinek módszertani értékeléséről tart előadást az Aradi Magyar Napokon Veres Valér, a BBTE Magyar Szociológia Tanszék dékánhelyettese és egyetemi tanára. Az eseményen szó lesz az erdélyi magyarság létszámának alakulásáról a társadalmi változások és a demográfiai folyamatok kontextusában. Kiderül, hogy melyek a romániai össznépesség és az erdélyi szórványmagyarság népességcsökkenésének területi sajátosságai és fő okai. Áttekintik a korösszetétel és az elöregedés, születésszámok, identitásváltás és asszimiláció kérdéseit a legújabb népszámlálás kontextusában.

Az Arad megyei eredményeket Tóth Csaba jogász, a Népszámlálási Bizottság megyei elnöke fogja elemezni. A sok ízben érdekesnek mondható eredmények megbízhatóságáról és annak gazdasági és közigazgatási hatásairól is szó esik a beszélgetésen. Milyen mértékben járult hozzá a digitalizáció az eredmények sikerességében? Milyen érdekérvényesítő erőt képviselnek még általában a nemzeti közösségek a megyében, milyen jövőképet tudnak felvázolni a tagjaik számára? Az egyre erősebb szórványosodás ellenére hogyan lehet megőrizni az oktatási, kulturális és egyházi intézményeinket? Ezekre a kérdésekre is választ kaphatnak az érdeklődők az előadáson.

A rendelkezésre álló adatok mentén az előadás során megpróbálják bemutatni a romániai és Arad megyei demográfiai tendenciánkat, és perspektívákat keresni közösségeink jövője szempontjából.

Helyszín és időpont: **Arad, a Polgármesteri Hivatal tanácsterme, szeptember 29. – 18 óra.**

Kérjük, részvételi szándékát az alábbi űrlap kitöltésével jelezze: *https://feliratkozas.mcc.ro/arad-nepszamlalas-2022*.

Lottószámok

Hatos lottó:
1 41 13 45 17 24
Ötös lottó:
16 10 38 8 2 37
Joker:
11 33 9 20 35 + 16
Szerencseszám:
1 9 7 9 1 9
Szuper-szerencseszám:
4 0 9 0 5 8
Plusz-szerencseszám:
0 5 1 9 3 0
Forrásunk nem megbízható, a számok tájékoztató jellegűek.

€	4,9749	↗
$	4,7214	↗
Forint	1,2630	↘

120 Ft.; 0,60 euró. Havi 1800 Ft.; 9 euró + postaköltség

5 948429 702417 22 270